

Marcin Lasoń

Fundacja SPRZYMIERZENI z GROM

Bezpieczeństwo : teoria i praktyka : czasopismo Krakowskiej Szkoły Wyższej
im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego 8/1, 145-150

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Marcin Lason*

Fundacja SPRZYMIERZENI z GROM

Fot. 1. Naklejka z logo i motto Fundacji SPRZYMIERZENI z GROM

Źródło: archiwum Fundacji SPRZYMIERZENI z GROM

Współcześnie coraz większą rolę w propagowaniu wiedzy na temat bezpieczeństwa odgrywają wszelkiego rodzaju organizacje pozarządowe. Widać to zwłaszcza podczas różnego rodzaju uroczystości odbywających się przy okazji świąt państwowych czy mających charakter regionalny. Wystarczy przywołać także znane już wszystkim pokazy grup rekonstrukcyjnych, które odbywają się przy tego typu okazjach. Taka działalność wpływa nie tylko na propagowanie wiedzy o wojsku, ale także uświadamia jego znaczenie dla polityki bezpieczeństwa państwa i społeczeństwa.

Warto zatem podać przykłady organizacji, realizujących misję, która wpisuje się w troskę i działalność państwa na rzecz bezpieczeństwa jego obywateli i trwałości wiążącej ich struktury instytucjonalnej.

Do organizacji tego typu należy Fundacja SPRZYMIERZENI z GROM¹. Pomysł jej powołania pojawił się kilka lat temu. Początkowo pomoc, jaką obecnie świadczy, miała charakter spontaniczny, w zależności od potrzeby chwili. Jednak wraz z przybywaniem osób wymagających wsparcia pojawiały się nowe wyzwania. Ostatecznym bodźcem do założenia Fundacji stał się wypadek jednego z żołnierzy jednostki GROM, który stracił obie dłonie podczas szkolenia. Na zakup protezy ręki udało się zebrać ponad 120 tysięcy złotych. Następnie konieczne były środki na możliwy przeszczep dłoni (udało się do niego doprowadzić i był to pierwszy przeszczep obu dłoni w Polsce, a piąty na świecie). Jak podaje Grzegorz Wydrowski, prezes Zarządu Fundacji: „Sytuacja wymagała skoordynowania działań i pomocy wielu wspaniałych ludzi: lekarzy,

* Doktor habilitowany, profesor nadzwyczajny, Wydział Nauk o Bezpieczeństwie, Wydział Prawa, Administracji i Stosunków Międzynarodowych Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego.

¹ Zob. dokumenty i podstawowe informacje na stronie internetowej Fundacji: www.fundacja-sprzymierzeni.pl.

kolegów i rodzin. Towarzyszyły jej ogromne emocje, chwile zwątpienia i radości”². Na bazie tych doświadczeń w grudniu 2010 roku powołano Fundację SPRZYMIERZENI, przemianowaną w 2013 roku, po zawarciu porozumienia z Jednostką Wojskową GROM, na Fundację SPRZYMIERZENI z GROM. Fundacja jest zespołem ludzi pochodzących z różnych formacji: sił specjalnych, straży granicznej, policji.

Jej twórcy postawili sobie za główny cel wspieranie żołnierzy oraz funkcjonariuszy innych służb mundurowych poszkodowanych na służbie zarówno w kraju, jak i poza jego granicami. Na pomoc mogą liczyć także rodziny, a w szczególności dzieci, i oprócz zapewnienia jak najlepszego leczenia, jest to także wsparcie finansowe, prawne, psychologiczne. Przed powstaniem Fundacji SPRZYMIERZENI z GROM, która określa się jako organizacja *non profit*, apolityczna i niezależna, istniały inne organizacje stawiające sobie podobny cel. Jednak twórcy Sprzymierzonych stwierdzili, że potrzebna jest nowa organizacja tego typu. Jej wiarygodność potwierdziło autoryzowanie Fundacji przez Jednostkę Wojskową GROM 13 lipca 2013 roku. Dla porządku dodajmy, że cieszy się ona także patronatem honorowym między innymi Biura Bezpieczeństwa Narodowego, Ministerstwa Obrony Narodowej, Policji i Straży Granicznej.

Warto podać także szerszy kontekst, w jakim powstawała Fundacja. Podany cel główny organizacji wskazuje także na obszar, w którym instytucje państwowe nie są wystarczająco skuteczne. O tym jakie są tego skutki przekonywały szczególnie doświadczenia pierwszej dekady XXI wieku, czasu zaangażowania Polski w „wojnę z terroryzmem międzynarodowym” i wynikającymi z tego konsekwencjami. Zwykle działania państwowe na rzecz opieki nad poszkodowanymi na misjach podejmowane były z opóźnieniem i przy użyciu bardzo ograniczonych środków. Wystarczy tutaj przywołać często przytaczane przez media historie weteranów wojen w Iraku i Afganistanie, którzy po powrocie do kraju nie mogli liczyć na właściwą opiekę lekarską, pomoc w rehabilitacji i wsparcie w powrocie do służby lub – w razie gdyby nie była ona już możliwa – podjęcia innej pracy. Warto w tym miejscu podać, że Ustawę o weteranach, mającą zmienić zły stan rzeczy przyjęto dopiero w połowie 2011 roku³. Widać zatem, że działalność Fundacji SPRZYMIERZENI z GROM miała wypełnić istniejącą w chwili jej tworzenia lukę, doskwierającą wszystkim tym, którzy podjęli się służby dla państwa i jego obywateli.

Organizacja czyni to nie tylko poprzez bezpośrednią pomoc. W statucie możemy przeczytać, że realizuje ona swój podstawowy cel także między innymi poprzez⁴:

(...) 8. Współpracę w zakresie realizacji celów statutowych Fundacji z osobami fizycznymi, osobami prawnymi, jednostkami i ośrodkami specjalistycznymi, organizacjami, instytucjami oraz organami administracji rządowej i samorządowej.

9. Upowszechnianie wiedzy i umiejętności na rzecz obronności państwa, w tym: organizacja spotkań i imprez upowszechniających wiedzę i umiejętności na rzecz obronności państwa, ratownictwa i ochrony ludności.

10. Promocję i organizację wolontariatu.

² Z korespondencji z autorem.

³ Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 roku o weteranach działań poza granicami państwa nie obejmuje poszkodowanych na terenie kraju, pozostawiając bez zmian wcześniej obowiązujące rozwiązania w tym zakresie.

⁴ Statut Fundacji SPRZYMIERZENI z GROM, s. 2.

12. Podtrzymywanie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz świadomości patriotycznej, obywatelskiej i kulturowej.

13. Monitorowanie aktywności zawodowej byłych żołnierzy sił specjalnych.

Jest to obszar szczególnie interesujący dla wszystkich przyglądających się edukacji dla bezpieczeństwa. Warto więc podać kilka przykładów, które przedstawia sama Fundacja:

- Mając na uwadze poprawę bezpieczeństwa publicznego, Fundacja uczestniczyła w powołanej przez Wojewodę Mazowieckiego komisji konkursowej do opiniowania ofert dotyczących realizacji zadań z zakresu rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań: „Razem Bezpieczniej”;
- Współpraca z Wojskowym Instytutem Medycznym w Warszawie przy organizacji „Warsztatów medycznych dla służb mundurowych – nagłe zdarzenia w trakcie wykonywania zadań służbowych”, które odbyły się 24 kwietnia 2012 roku. Rozważania teoretyczne na ten temat były później rozwijane poprzez warsztaty praktyczne (29 maja 2012 roku). Szczególnie istotna była odpowiedź na pytanie o zdolność do koordynacji działań ratowniczych prowadzonych przez specjalistów z różnych służb mundurowych w obliczu zbliżającego się wtedy EURO 2012. Podczas zajęć wykorzystano m.in. śmigłowce Mi-8, W-3 oraz Eurocopter EC 135. W warsztatach uczestniczyło ponad stu funkcjonariuszy, ratowników medycznych i wysokościowych, paramedyków oraz ratowników medycznych sekcji bojowych: JW GROM, Ministerstwa Finansów i Narodowego Funduszu Zdrowia, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Biura Ochrony Rządu, Biura Operacji Antyterrorystycznych.

Fot. 2. Zarząd Fundacji SPRZYMIERZENI z GROM, na pierwszym planie Prezes Zarządu Fundacji Grzegorz Wydrowski.
Źródło: archiwum Fundacji SPRZYMIERZENI z GROM

stycznych, Komendy Stołecznej Policji, Centralnego Biura Śledczego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Samodzielnych Pododdziałów Antyterrorystycznych Policji, Żandarmerii Wojskowej, Straży Granicznej, Straży Pożarnej i zespoły medyczne Wojskowego Instytutu Medycznego;

- Promowanie książki *Trzyście moich lat w JW GROM* autorstwa Andrzeja K. Kisiele i Marcina Raka, która przedstawia wspomnienia ze służby jednego z żołnierzy zespołu bojowego JW GROM. Jest to jedyna tego typu publikacja dostępna w Polsce mająca znaczne walory edukacyjne dla wszystkich, którzy interesują się jednostkami specjalnymi i myślą o służbie w tego typu formacjach;
- Współorganizowanie Ursynowskiego Dnia Cichociemnych, pikniku edukacyjnego o charakterze militarno-historycznym, który odbył się 19 maja 2013 roku i służył rozpowszechnianiu wiedzy o Cichociemnych oraz kultywujących ich pamięć i dzie-

Fot. 3. Warsztaty medyczne dla służb mundurowych
Źródło: archiwum Fundacji SPRZYMIERZENI z GROM

dzictwo żołnierzach JW GROM. Główną atrakcją imprezy była możliwość spotkania z Cichociemnymi, obejrzenie ich sprzętu oraz tego, który jest obecnie wykorzystywany przez żołnierzy GROM oraz oddane w unikalnych warunkach skoki spadochronowe przez żołnierzy JW GROM oraz funkcjonariuszy Biura Operacji Antyterrorystycznych;

- W czerwcu 2013 roku Fundacja była partnerem Płockiego Pikniku Lotniczego. Podczas imprezy, przy pomocy przyjaciół i wolontariuszy, zorganizowano liczne atrakcje dla dzieci i ich opiekunów, między innymi sześciometrową ściankę wspinaczkową, profesjonalny tor strzelecki ASG i prawdziwy wojskowy HMMWV wersja Panama. W trakcie bankietu dla gości pikniku odbyła się aukcja charytatywna dla podopiecznych Fundacji, poprowadzona przez zaprzyjaźnionego z nią „profesora zapasów”, olimpijczyka Andrzeja Suprona. Podczas dwudniowej imprezy piknik odwiedziło około 10 000 ludzi;
- Honorowy patronat nad organizacją biegu „GROM Challenge 2013 – Siła i Honor”, który odbył się 19 października 2013 roku. Jego celem było pokazanie, w jakich warunkach odbywają się selekcje do jednostek specjalnych oraz upamiętnienie twórcy jednostki GROM generała Sławomira Petelickiego. Warto także dodać, że była to dobra okazja do integracji środowiska wojskowego z cywilnym;
- Fundacja organizowała także projekt „Integracja drogą do sukcesu”, który odbył się 18 października 2013 roku, a widzowie mogli zobaczyć pokazy szermierki najlepszych olimpijczyków i paraolimpijczyków, a także prezentacje różnego rodzaju filmów i sztuk walki;
- Warto podać także współorganizację Seminarium RoboScope 2012 i jego drugiej edycji w 2014, poświęconego tematowi robotów do zadań specjalnych, ich zastosowania i wynikających z tego możliwości na przyszłość. Jego gospodarzem jest Przemysłowy Instytut Automatyki i Pomiarów (PIAP) oraz Wojskowa Akademia Techniczna (WAT). Zgodnie ze słowami Grzegorza Wydrowskiego specjaliści ze Sprzymierzonych przygotowali punkt nauczania poświęcony ratownictwu medycznemu, samopomocy pirotechnika oraz wsparcia pirotechnika przez innego pirotechnika. W działaniach z tym związanych wykorzystywane są także roboty. Współcześnie wraz z coraz większym zaangażowaniem robotów na polu walki problem ten staje się szczególnie interesujący, a powracający do świadomości opinii publicznej przy okazji informacji o działalności tzw. dronów i wyzwań stojących przed ich operatorami i decydentami. Łącznie w obu seminariach wzięło udział ponad 300 specjalistów;
- Na koniec warto wskazać jeszcze jeden przykład pokazujący faktycznie realizowany zapis o byciu Fundacją non profit. Z dostępnych Autorowi materiałów wynika, że Sprzymierzeni udzielają także indywidualnego wsparcia osobom i organizacjom zwracającym się do nich z różnorodnymi sprawami związanymi z profilem ich działalności. Dla przykładu konsultują projekty badawcze prowadzone przez studentów w ramach prac dyplomowych czy uczestniczą w spotkaniach, na których dzielą się wiedzą i doświadczeniem z zakresu szeroko pojętej problematyki bezpieczeństwa, w szczególności związanej z wojskami specjalnymi.

W wymienionych w statucie sposobach realizacji stawianych celów jest jeszcze jeden zapis, którego przykładu realizacji nie przytoczono ani powyżej, ani w dostępnych materiałach. Chodzi o „monitorowanie aktywności zawodowej byłych żołnierzy

sił specjalnych". Jest on bardzo ważny, dlatego że krytyka braku zaangażowania państwa w zagospodarowanie żołnierzy sił specjalnych po zakończeniu przez nich służby podnoszona była w Polsce wielokrotnie, także w publikacjach naukowych. Podawano przy tym nie tylko pewnego rodzaju zobowiązanie, jakie ma państwo, ale i wiedzę oraz umiejętności byłych żołnierzy, które użyte w niewłaściwy sposób mogłyby stanowić duże zagrożenie dla bezpieczeństwa państwa.

Z tej krótkiej analizy można wysunąć kilka wniosków. Wszystkie one zamykają się w słowach, że: „Ważnym zadaniem Fundacji jest szeroko pojęta edukacja dla bezpieczeństwa i zdrowia obywateli. Podejmujemy współpracę w zakresie bezpieczeństwa z organami administracji rządowej i innymi organizacjami pozarządowymi (...). Organizujemy szkolenia, warsztaty i inne spotkania o charakterze naukowym z zakresu bezpieczeństwa państwa, ratownictwa, obrony ludności i zagrożeń terrorystycznych. Planujemy działalność patriotyczno-edukacyjną młodzieży”⁵. Z powyżej przedstawionych faktów wynika, że nie są to jedynie zapisy, a idą za nimi także konkretne działania, które zasługują na upowszechnienie. Będzie to zapewne bardzo dobrze widoczne przy okazji kolejnych obchodów Dnia Cichociemnych na warszawskim Ursynowie, które odbędą się 18 maja 2014 roku. Fundacja zaangażowana jest w projekt wybudowania Parku Cichociemnych Armii Krajowej wraz z Muzeum. Kompleks obejmowałby teren historyczno-rekreacyjno-sportowy oraz specjalnie wybudowany tor sprawności fizycznej. Biorąc pod uwagę determinację i specjalne umiejętności członków Fundacji, można mieć nadzieję, że plany te zostaną zrealizowane⁶.

---

⁵ Fundacja SPRZYMIERZENI z GROM, działalność i zarząd, www.fundacja-sprzymierzeni.pl.

⁶ Tekst powstał na podstawie dostępnych materiałów o działalności Fundacji oraz rozmów i korespondencji z Prezesem Zarządu Grzegorzem Wydrowskim. Więcej informacji znajduje się na stronie internetowej: www.fundacja-sprzymierzeni.pl.